

AZ ŐSZI BÚZA NÖVÉNYVÉDELME

Kórokozók:

Vírusok:

- Búza csíkos mozaik
- Búzatörpülés

Gombák:

Szártörő gomba

- **Tünetek:** A szár legalsó internódiumain ovális, mandula alakú barnuló foltok (szemfolt) látható, majd a szárrészek korhadása, elhalása, szártörés.
- **Biológiája:** A kórokozó a talajban lévő fertőzött növényi maradványokon marad fenn szaprofita micélium formájában. Járvány ritkán alakul ki: táblaszintű helyi fertőzések formájában.
- **Védekezés:** Vetésváltás! (3év), Csávázás. Jól beérett talaj.

Torsgomba

- **Tünetek:** Gyökér- és szártőbarnulás, feketedés, rothadás, másodlagos tünet az elhalt szárak kalászaiban megjelenő korompenész.
- **Biológiája:** A kórokozó a talajban lévő növény-maradványokon telel és marad fenn. A fertőzést az itt képződő aszkospórák végzik.
- **Védekezés:** Vetésváltás! (3év), Csávázás. Jól beérett talaj.

Üszöggombák

- **Tünetek:**
- Búzakőüszög: A kalászban a szemek helyén kemény, fekete üszögpuffancsok képződnek.
- Búzaporüszög: A fertőzött növények korábban kalásznak ki, a kalász szétporlik, csak a kalászsorsó marad meg.
- **Biológiája:**
- Búzakőüszög: Csírafertőző
- Búzaporüszög: Virágfertőző
- **Védekezés:** Egészséges vetőmag, Csávázás:
- Búzakőüszög: Kontakt v szisztemikus
- Búzaporüszög: Szisztemikus

Rozsdagombák

- **Tünetek:**
 - Feketerozsda: A levélhüvelyeken, száron, levéllemezen narancsvörös uredo, majd fekete teleutotelepek jelennek meg.
 - Sárgarozsda: A levéllemezen, pelyvaleveleken is sárga varrógépöltésszerűen sorokba rendezett uredotelepek keletkeznek.
 - Vöröszsda: Elsősorban a leveleken jelennek meg a vörös uredotelepek, majd a leveleken és a levélhüvelyeken a fekete teleutotelepek.
- **Biológiája:** Csapadékos időjárás kedvez a fertőzéseknek.
- **Védekezés:** Nemesítés, árvakelések megsemmisítése, virágzáskori állománykezelés. (Amistar, Juwel)

Búzafuzáriózis

- **Tünetek:** 17 fajt azonosítottak ebből a 2 legjelentősebb:
 - F. culmorum (száron barnulás, gyökérrothadás)
 - F. graminearum (A kalászkákon vagy az egész kalászon fehéres vagy rózsaszínű penész megjelenése, töppedt szemek)
- **Biológiája:** Csapadékos május-június kedvez a kórokozónak. Toxikus anyagokat termel!!!
- **Védekezés:** Egészséges vetőmag. Vetésváltás. Csávázás. Állománykezelés: kalászfuzáriózis ellen a virágzás kezdetén.

Lisztharmat

- **Tünetek:** Ősszel az alsó levelek sárgulnak. A leveleken, levélhüvelyeken fehéresszürke micélium bevonat, ami ráhúzódhat a legfelső levélre és a kalászra is.
- **Biológiája:** Külső élősködő. Áttelelés: az őszi vetésekben már kialakulhat erős fertőzés (áttelelés micéliummal). A vegetációban konídiumos fertőzések miatt járvány keletkezhet.
- **Védekezés:** Ellenálló fajta termesztése. Csávázás! (Baytan F), Állománykezelés (Amistar, Thiovit)

Szeptóriás betegség

- **Tünetek:** Leggyakrabban a levéllemezen képződnek az ovális, szürke közepű foltok, bennük apró fekete pontokkal (piknídiumok). A pelyvaleveleken barna foltosodás alakul ki. Járványnak a nedves, hűvös, szeles időjárás kedvez.
- **Biológiája:** A gomba a fertőzött növényi maradványokon telel, de a vetőmag is primér fertőzési forrás. Nedves, hűvös, szeles időjárás kedvez a járványnak.
- **Védekezés:** Vetésváltás! Mély fekvésű területek kerülése. Állománykezelés, bokrosodáskor.

Helmintosporózisok

- **Tünetek:** A levéllemezen hosszú sárga, majd barna csíkok keletkeznek, a levélcsúcs felhasadozik, a levél elszárad..
- **Biológiája:** A kórokozó a fertőzött növényi maradványokon konídiumokkal telel. A vetőmag is lehet primér fertőzési forrás. Csapadékos időjárás kedvező a betegség számára..
- **Védekezés:** Vetésváltás! A növényi maradványok aláforgatása. Állománykezelés.

Védekezés:

Egyszeri védekezés:

A csávázáson kívül egyszer vagy kétszer.
A zászlós levél megvédésére irányul.
Ideje: kalászhányás vége, virágzás kezdete.
(lisztharmat, egyéb levélbetegségek, kalászfuzáriózis ellen)

Kétszeri védekezés

Ideje: bokrosodás szárbaindulás (lisztharmat, rozsa, DTR, szártőbetegségek ellen)
A második kezelés lásd fent!

Csávázószer

Fuzáriózis, hópenész, szeptória üszöggombák, korai lisztharmat, szártörő gomba ellen.